

Jákob élete

Lekció: Ef. 4.17-32

Textus: Gen. 35.

2001.márc. 11.

Gazdagrét

"Újuljatok meg!"

Az elmúlt időben egyre gyakrabban és erősebben vágyom arra, hogy Isten Szentlelke elevenítsen meg bennünket egyenként és gyülekezeti közösségként is. Vágyódom arra, hogy az Úr, az egymás, valamint a világ iránti szeretet fellángoljon bennünk. Szeretném, ha nagyobb elszántsággal és hittel követném Jézus Krisztust az életemben. Megképzik előttem gyülekezetünk, amint a közömbösséget igaz bűnbánat, az önsajnálatot és önmagunk körül való forgást jézusi szolgálat, a lelki fáradtságot pedig Isten iránti hála és öröm váltja fel. Ahogyan közeledik annak az ideje, hogy istentiszteleteinket egy gyönyörű templomban tartjuk, egyre sürgetőbbé válik Isten hívása: újuljatok meg!

Jákob és Isten népe lelki megújulásáról, megelevenedéséről, ébredéséről szól a ma olvasott történet eső fele. Kérjük Isten Szentlelkét, hogy a mai istentiszteleten munkálja azt, amit egyéni és közösségi megújulásunk érdekében fontosnak lát! Így hallgassuk Jákob megújulásának történetét.

I. A megújulás szüksége

Az olvasott rész Isten parancsával kezdődik, amelyet - majd látni fogjuk - megtisztulás követ Jákob és családja életében. Istennek ezt a kijelentését azonban csak a korábban történtek fényében érthetjük helyesen.

Az előző fejezetben Jákob és családja, Isten népe, tisztátalanná lett az Úr előtt. Ennek egyik oka, hogy Sikem, amikor megerőszakolta Dinát, az egész családot megbecstelenítette, nemcsak a lányt. A másik oldalon azonban a vérontás is tisztátalanná tesz (IV.Móz. 31.9), amit Jákob fiai követtek el. Az erőszak kapzsisággal is együtt járt: Jákob fiai a sikemieket minden vagyonát elvitték. A pogány nép javainak jelenléte Jákob házában, amelyeket istentelen módon szereztek, szintén az Isten előtti tisztátalanság okozói (Deut. 7.25, Józs. 7.21). Mindezeket a bűnöket azzal koronázzák, hogy idegen isteneket, azaz bálványokat is magukkal hoztak többen Háránból (v.2. vö.: 31.19). Jákob családja, Isten népe megújulásra szorul. Nagyon távol kerültek attól, amit a szent Isten az ő népében látni kíván, ami áldás lehet nekik és a szomszéd népeknek.

A mai Isten népe életét ugyanígy beszennyezheti az előbbi három bűn: a szexuális tisztátalanság, az erőszak és gyűlölet cselekedetei, valamint a hamis módon szerzett javakhoz való kötődés. Amikor Pál apostol az efézusi gyülekezetet arra hívja, hogy Krisztushoz méltóan éljenek, hogy vessék le az óembert és öltözzék fel az új embert, akkor nevén nevezi mind a haragot, mind a lopást és nyereségvágyat, mind a paráznaságot (Ef. 4.26-28, 5.3). Ezek a bűnök a gyülekezet életében, még ha elrejtve, mások előtt titokban is vannak jelen, megszorítják Isten Szentlelkét, és megakadályozzák Isten áldásának a kiadását. Ezt világítja meg a következő történet egy lelkipásztor tollából, amely az '50-es évekből való:

"Szombat esténként B. S. bácsiékkal és T. B.-vel imaórát tartottunk a másnapi alkalmakért. Megtérésekért, ébredésért könyörögtünk. ... Mégis, mintha valami lefogta volna imádságainkat - semmi se történt. Aztán egy délelőtt eljött hozzánk E. néni, (B. S. felesége), és sűrű könnyek között feltárta házasságuk egyik nagy sebeit. Abból, amit elmondott, világossá vált előttünk, hogy a nyomorúságért, amelyben mind a ketten szenvednek, nem E. néni a felelős, hanem S. bácsi. Erre elhívtam S. bácsit négy szemközti beszélgetésre, de amikor megtudta, hogy milyen ügyben akarok vele beszélgetni, egészen felháborodott, és szóba sem akart velem állni. Nem adtam fel a harcot, heteken keresztül viaskodtam vele igékkel és igék nélkül, míg végre megtört, és elismerte a felelősségét. Megrázó imádságban kérte Isten bocsánatát és megható módon kért bocsánatot E.

nénitől is. ... Másnap az istentisztelet után a parókia kapuja előtt megszólított egy hosszúkás, fejkendő leány. - Tiszteletes bácsi, mikor jöhetek el, hogy beszéljek magukkal? - Akár ma délután is - feleltem neki. El is jött, s mi nem győztünk ámulni azon, amiket elmondott. Először szépen elsorolta, hogy az elmúlt hetekben milyen üzeneteket kapott a vasárnapi igehirdetésekből. Végül elmondta, hogy ma délelőtt az igehirdetés alatt átadta a szívét Jézusnak. ... Valahol azt olvastam, hogy egy gyülekezetben csak akkor támad ébredés, ha a régi hívők rendezik egymással dolgaikat. Így tapasztaltuk ezt most mi is. (Szabó Imre: Sírjanak a papok, 285-286 o.)

Amikor Isten népét tisztátalanná teszi a bűn, szükség van a megtérésre, megújulásra. Ezért szólítja meg Isten Jákóbot, bemocskolódott gyermekét.

II. Hogyan bontakozik ki a megújulás?

1. Isten emlékeztet a korábbi eseményekre.

Isten kezdeményezi megbecstelenített népe megújulását, megtisztulását azzal, hogy megszólítja Jákóbot: "Készülj, és menj föl Bételbe, telepedj le ott! Készíts ott oltárt az Istennek, aki megjelent neked, amikor menekültél bátyád, Ézsau elől." Amikor Jákób reménytelen helyzetben menekült Ézsau gyilkos haragja elől, Bételben megjelent neki Isten álmában, és azt ígérte, hogy vele lesz, megőrzi és megáldja minden útján, visszaviszi hazájába, és nagy néppé teszi. Jákób pedig azt a fogadalmat tette, hogy ha az Úr mindezt megteszi, akkor ő lesz az Istene és őt fogja szolgálni. Erre emlékezteti Isten Jákóbot, akit épségben visszahozott Kánaán földjére, és akit megmentett testvére, Ézsau bosszújától. Jákób még tartozik Istennek, aki nemcsak saját ígéreteit nem hagyja veszni, de a neki tett ígéreteket is számon kéri. Terve, célja van Jákóbbal, ezért nem hagyhatja abban a tisztátalanságban, ami nincs rejtve szemei elől.

A bűnbánat és a megújulás, a lelki ébredés gyakran fakad emlékezésből. "Emlékezzél tehát vissza, honnan estél ki, és térj meg..." - mondja Jézus Krisztus az efezusi gyülekezetnek (Jel. 2.5). Isten ajándéka az emlékezés, amely által valóságosabban láthatod a jelent. Ha emlékezel korábbi hűségedre, szeretetedre, áldozatodra, tisztaságodra, a bűn ellen való harcodra, felismered, hogy milyen távol kerültél tőle mára. Ha emlékszel megtérésed fogadalmaira, konfirmációs ígéreteidre, bajban, nyomorúságban kimondott fogadkozásaidra, megláthatod, vajon korábbi szavaid elítélnek-e. Isten népének lelki megújulása, ébredése az Isten szerinti időkre való emlékezéssel kezdődik.

2. Jákób engedelmeskedik Istennek.

Jákób tudja, hogy úgy, ahogy vannak, nem készülhetnek Isten elé. Ha ő valóban az Urat akarja szolgálni, mint egyedüli Istent, meg kell térnie mindabból, ami bemocskolta őt. Ezért felszólítja egész háza népét, hogy távolítsák el az idegen isteneket maguk közül és tisztítsák meg magukat. Fülbevalókat is adnak át Jákóbnak, amelyek feltehetően a sikemi zsákmány részei voltak. Jákób mindezeket elássa, eltemeti egy fa alá. Isten imádása, amelyben az ember a szent Isten jelenlétébe lép, belső és külső tisztaságot feltételez. A belső tisztaság a hamis dolgok elutasításából, a szívbeli megtéréstől fakad. A megmosakodás, a ruhák kicserélése a belső tisztaságot hivatott jelképezni.

Párhuzamba állítható ezzel, amiről Pál ír az efezusi gyülekezetnek: "Vessétek le a régi élet szerint való őembert, aki a csalárd és gonosz kívánságok miatt megromlott, újuljatok meg lelketekben és elmétekben, öltözzétek fel az új embert..." (Ef. 4.22-23). Pál a belső megtisztulást, a bűnbánatot és Jézus Krisztus elfogadását egy képpel szemlélteti: az ilyen ember olyan, mint aki a mocskos ruhát leveszi és a tiszta ruhát felölti magára. Nem elég tehát emlékezni, és látni, miben lettünk hűtlenné, miben szennyeztük be magunkat és így a Krisztus testét, a gyülekezetet. Engedelmeskedni kell Istennek a meglátottak fényében, azaz levetni mindazt, ami tisztátalanná lesz, ahogyan amint tudod, ledobod magadról a mocskos, izzadt, bűdös ruhát. Azért teheted meg, mert Krisztusban új ruhát kaptál, amit felölthetsz, az ő igazságát, tisztaságát veheted magadra. Ez az új ember, akit Isten teremtett.

Jákób látja saját és házanépe tisztátalanságát és kész engedelmeskedni Istennek. Így kezd kibontakozni az ébredés, így áradhat ki Isten áldása életére.

III. Mit tesz Isten a megújulásban?

1. Jelenlétével ajándékozik meg.

A sikemi vérfürdő után Jákób rettegett az ország lakosainak bosszújától (34.30), mégis elindult Bételbe. Azt olvassuk azonban, hogy *"Isten rettegésbe ejtette a környező városokat, azért nem üldözték Jákób fiait."* Megfoghatatlan, természetfeletti módon azok, akiknek bosszújától joggal tarthatott Jákób, maguk kezdték el félni. Isten különleges jelenlétével vette körül népét, és különleges jelenlétével ébresztett félelmet az ellenségben.

Nem ismeretlen ez Izrael történetében. Isten gyakran munkálta, hogy népe ellenségei megmagyarázhatatlan, alaptalan félelemmel teltek meg, és elmenekültek. Az Istenhez fordulás mindig Isten jelenlétének megerősödésével jár együtt. Az Apostolok Cselekedeteiben olvasott lelki megújulás, ébredés Pünkösöd után ugyanezzel járt. A Szentlélek jelenléte bátorságot hozott a jeruzsálemi gyülekezetnek, hogy az üldözések ellenére hirdessék Jézus Krisztust (pl. 4.31), míg ugyanakkor Istennek ez a szinte kézzel fogható jelenléte félelmet is keltett az emberekben (5.11-12).

A lelki megújulásban, az ébredésben, Istent korábban nem ismert intenzitással tapasztaljuk meg. Ez az erőteljes jelenlét okozza a bűn mély gyűlöletét, valamint a megbocsátás csodája feletti kitoró örömet. Ezzel magyarázható a korábban nem ismert bátorság az evangélium hirdetésben, valamint az egymás iránti őszinte szeretet és törődés. Ahol a Szentlélek kiárad, ahol lelki megújulás történik, ott Isten valóság lesz. Bárcsak megajándékozna ezzel minket a mi Urunk!

2. Megerősíti új identitásunkat.

Isten megjelenik Jákóbnak, és így szól: *"Jákób a te neved, De nem neveznek többé Jákóbnak, hanem Izrael lesz a neved."* Isten Peniélnél, ahol Jákóbbal harcolt, adta neki az Izrael nevet. A csaló az Istennel való harcban, az Istentől való legyőzöttségben új nevet, új identitást kapott (32.29). Most Isten megismétli ezt az új nevet. A Dinával kapcsolatban történetekben, hiába lett már Izrael, az ősatya Jákóbként viselkedett. De most, hogy Istennek engedelmeskedett, Isten megújítja Jákóbot az ő elhívásában.

Amikor a Szentlélek kiárad ránk, megerősödünk az új emberben, az új identitásunkban, abban, hogy Jézus Krisztuséi vagyunk. A lelki megújulásban nem "keveredünk össze" a világgal. Ez nem azt jelenti, hogy nem veszünk részt a világ dogaiban, hanem azt, hogy bárhol és bármikor egyértelműen Krisztuséi vagyunk, azt nem titkoljuk, nem rejtegetjük. Nincs egy "templomi" meg egy szekuláris éniünk. Tudjuk, hogy kik voltunk és kik lettünk. Jézus Krisztusba gyökerezik az identitásunk, és a közösségünk is.

3. Önmagunkon túlmutató ígéretet és áldást ad.

Isten megismétli az Ábrahámnak és Izsáknak adott ígéretet: Jákóbot megsokasítja, népek, sőt királyok származnak majd tőle, és neki meg utódainak adja a földet. Tudjuk, hogy ez az ígéret, amely Ábrahám elhívásakor hangzik fel először, és amely a mai napig formálja a valóságot számunkra is. Isten ismeretének áldása generációról terjedt generációra Ábrahámtól kezdve a mai napig. A lelki megújulás ezeknek az áldásoknak jelöli ki az útját, sőt, készít szabad utat a következő generációra is. (Illusztráció: T. B., a fiatal lány, szüleim, én, stb...)

Azért kell vágnunk, könyörögnünk Isten Lelkének kiáradásáért gyülekezetünkben, mert ez erősen meghatározza gyermekeink, fiataljaink hitét, hitbeli megmaradását, azt, hogy Jézus Krisztus követői lesznek-e. A ma engedelmességéből, a mai ébredésből a következő generáció is élhet. Mint ahogy nem tudjuk, lenne-e Magyarországi Református Egyház ma, ha Isten nem ajándékozik meg ébredéssel, lelki megújulással bennünket a II. világháború utáni években.

IV. Az ébredésben a menny a földre jön, de a föld nem válik mennyé.

Az ébredésben Isten jelenléte olyan erővel adatik, hogy mondhatjuk: a menny a földre jön egy-egy pillanat, egy-egy áldás erejéig. A föld azonban nem válik mennyé, azaz szenvedéstől, bűntől mentes világgá. Ezt látjuk a megújult Izrael életében is.

1. A megújult közösség nem mentes a fájdalomtól.

Ráhel, Jákób szeretett felesége, aki József születése után újabb fiúért könyörög (30.24), szülés közben meghal. Megszületik Benjamin, de egyedül marad Jákób. Sem Isten hívása a megújulásra, sem saját engedelmessége, sem Isten fokozott jelenléte, sem csodálatos ígéretei nem jelentik azt, hogy vége a fájdalomnak, a szenvedésnek a megújult közösségben. Hazudnánk, ha azt állítanánk, hogy az ébredés, a lelki megújulás kiküszöböli a szenvedést Isten népe életéből.

2. A megújult közösség nem mentes a bűntől.

A szentíró nagyon röviden ad elénk egy újabb megbotránkoztató eseményt: Jákób legidősebb fia, Rúben, Bilhával, apja másodrangú feleségével hált. Ebben az eseményben nemcsak testi vonzalomról, vagy vágyról van szó. Hatalmi kérdések kerülnek a felszínre, amelyekben Rúben apja tekintélyét ássa alá, ill. helyére tör. A háttérben ugyanazt a motivációt kell keresnünk, mint Simeon és Lévi esetében; Jákób Lea iránti közömbössége indulatot vált ki Lea fiaiból.

Az ébredések története egyértelművé teszi, hogy sem a szenvedés, sem a bűn nem tűnik el végleg még a nagy lelki megújulások időszakában sem. Ez azonban nem jelentheti azt, hogy ne könyörögjünk Isten Szentlelkének, hogy újítsa meg gyülekezetünket, látogasson meg minket. Ha a mai napon elkezdte a te életedben azzal, hogy rámutatott, mivel szennyezed be magad, és rontod meg a Krisztus testét, ne maradj néma. Ha szexuális dolgok vonatkozásában, az erőszak és gyűlölet kérdésében, az istentelenül szerzett tárgyakkal kapcsolatban, vagy idegen istenekre nézve vétkesnek találtattál, ismerd el helyzeted. Vegyél részt úgy az úrvacsorai közösségben, hogy őszintén megbánod vétkeid, amivel tisztátalanná tetted magadat, és megrontottad a Krisztus testét. Hozz elhatározást arra, hogy Krisztus bocsánatát elfogadva rendbe teszed, amit elrontottál.

Ha Isten Lelke sokunknak megadja, hogy valóságosan szembe nézzünk Istennel és magunkkal, ha igaz bűnbánatra jutunk, akkor elkezd kibontakozni a lelki megújulás közöttünk. Bárcsak az Úr megkönyörülne rajtunk! ÁMEN!